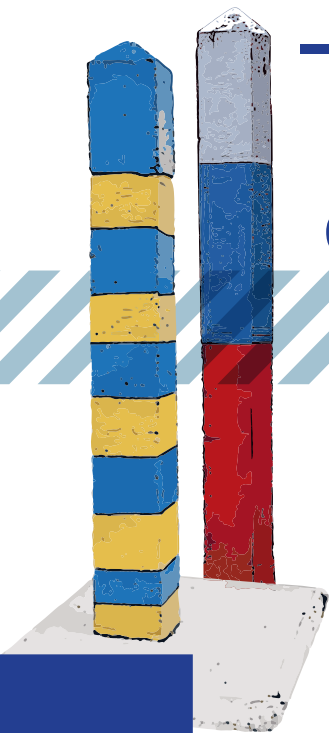

Spoločné hliadky na spoločnej hranici - aktuálny stav a výzvy do budúcnosti

SFPA
Slovak Foreign Policy Association

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Projekt „Bezpečná a inkluzívna hranica medzi Slovenskom a Ukrajinou – SIBSU“ získal grant z Islandu, Lichtenštajnska a Nórska v sume 832 827,00 € prostredníctvom grantov EHP. Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu.

Cieľom projektu SIBSU je zjednodušiť výmenu názorov, skúseností, vedomostí a informácií medzi hraničnou políciou a colnými službami Slovenska a Ukrajiny. Zámernom je zanalyzovať možnosti na prehĺbenie integrovaného manažmentu hraníc a zvýšiť povedomie a porozumenie o práci hraničnej polície a colnej služby v prihraničných regiónoch a obciach Slovenska a Ukrajiny. Súčasťou projektu je aj analýza vplyvu hranice na sociálno-ekonomický rozvoj pohraničných regiónov, ako aj príležitostí na cezhraničnú spoluprácu na oboch stranách hranice.

ápenhet

State Border Guard
Service of Ukraine

Ak sa chcete dozvedieť viac o programoch a projektoch financovaných z Grantov EHP na Slovensku, navštívte stránku www.eeagrants.sk

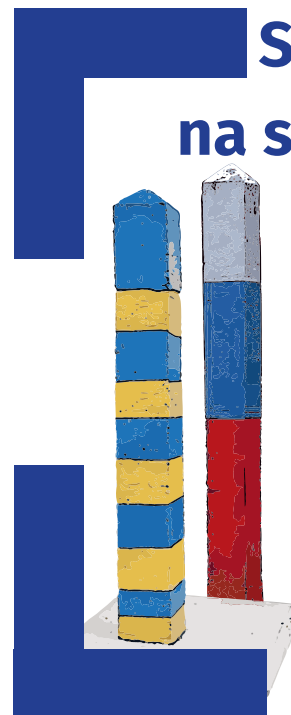
Spoločným úsilím k zelenej, konkurencieschopnej a inkluzívnej Európe

ISBN 978-80-89645-25-1

9 788089 645251

Spoločné hliadky na spoločnej hranici – aktuálny stav a výzvy do budúcnosti

■ **Obsah**

4 Spoločná hranica

- 6 Dohoda o spoločných hliadkach medzi
Ministerstvom vnútra SR
a Správou Štátnej hraničnej služby Ukrajiny

8 Úrovne spolupráce

12 Školenie „Spoločné hliadky“

16 Aktuálny stav na slovensko–ukrajinskej štátnej hranici

- 18 Výkon spoločných hliadok
19 Ukrajina a budúcnosť spoločných hliadok

21 Výzvy do budúcnosti

© Autori a Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, n. o.
Bratislava/Užhorod 2023

Vydavateľ
Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, n. o.
Staromestská 6/D, 811 03 Bratislava
www.sfpa.sk

Autori
Anna Slinčáková, Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru
Denys Zakharchuk, Národná akadémia štátnej hraničnej služby Ukrajiny
Bohdana Chmelnického

Editorky
Mílada Bucseková, Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru
Barbora Legényová, Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku
Svitlana Mytryayeva, riaditeľka, Centrum analýzy regionálnych rizík

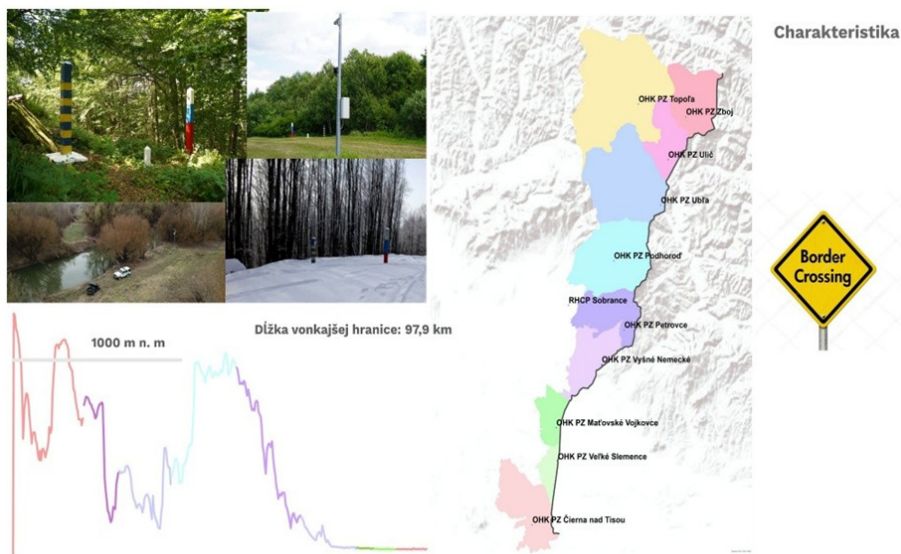
Foto: Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru
Tlač: Devín Printing House

ISBN 978-80-89645-25-1

■ Spoločná hranica

Dĺžka slovensko-ukrajinskej štátnej hranice je 97,9 km. Na štátnej hranici je dislokovaných deväť základných útvarov a päť hraničných priechodov. Štátnu hranicu môžeme rozdeliť na dve časti, severnú a južnú, pričom pomyselný stred tvorí hraničný priechod Vyšné Nemecké.

Severný úsek štátnej hranice sa nachádza v hornatom zalesenom teréne. V najsevernejšej časti sa nachádza národný park Poloniny s najvyšším stupňom ochrany, v ktorom nie je možné vybudovať

a umiestniť technické zariadenia. Používajú sa prenosné, ručné technické prostriedky a fyzické hliadkovanie. V tejto časti je dislokovaných päť základných útvarov – Petrovce, Podhorod, Ublá, Ulič, Zboj a jeden hraničný priechod Ublá – Malyj Bereznyj. Dňa 15. júla 2008 bolo zriadené oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru Topoľa, ako útvar, ktorý nemá v pôsobnosti štátnu hranicu. Jeho úlohou bolo zabezpečovať druholíniové kontroly štátnej hranice za oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Zboj, Ulič a Ublá. Oddelenie bolo zrušené 1. augusta 2021 a pôsobnosť bola pričlenená k oddeleniu hraničnej kontroly Policajného zboru Ulič. Cestný hraničný priechod Ublá – Malyj Bereznyj je určený pre medzinárodnú prepravu, otvorený 24/7, motorové vozidlá do 3,5 tony a pre peších cestujúcich.

Kontrola štátnej hranice v južnej časti je riešená kamerovým reťazcom, hranica sa monitoruje nepretržite. V tejto časti sú dislokované štyri základné útvary, a to Vyšné Nemecké, Maťovské Vojkovce, Veľké Slemence, Čierna nad Tisou, ktoré sú zároveň hraničnými priechodmi. Vyšné Nemecké – Užhorod je najväčším hraničným priechodom na tejto hranici, určený pre medzinárodnú prepravu bez obmedzenia, otvorený 24/7 (momentálne sa nevybavujú peší cestujúci kvôli nevyhovujúcej infraštruktúre na ukrajinskej strane). V Maťovských Vojkovciach sa nachádza železničný hraničný priechod, určený len pre nákladnú prepravu. Vo Veľkých Slemenciach sa nachádza cestný hraničný priechod, určený pre občanov Európskeho hospodárskeho priestoru a občanov Ukrajiny, pre peších a cyklistov, otvorený od 08.00 do 20.00 hod. V Čiernej nad Tisou sa nachádza železničný hraničný priechod, určený pre nákladnú, ale aj pre osobnú prepravu.

■ DOHODA O SPOLOČNÝCH HLIADKACH MEDZI MINISTERSTVOM VNÚTRA SR A SPRÁVOU ŠTÁTNEJ HRANIČNEJ SLUŽBY UKRAJINY

Z dôvodu bezpečnosti a spolupráce medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou bola v Bratislave 30. októbra 2013 podpísaná **Dohoda o spoločných hliadkach medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Správou Štátnej hraničnej služby Ukrajiny** na XVII. zasadnutí hlavných hraničných splnomocnencov Slovenskej republiky a Ukrajiny a to riaditeľom Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru a predsedom Štátnej hraničnej služby Ukrajiny. Dohoda predstavuje hlavný právny základ spoločného hliadkovania medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou.

Zavedenie spoločných hliadok poskytuje množstvo výhod, z ktorých hlavné sú:

- zvýšenie efektívnosti adekvátnej reakcie na zmeny situácie na štátnej hranici;
- zníženie pravdepodobnosti kontroverzných otázok a skrátenie času pri dokumentovaní skutkových podstat priestupkov;
- predchádzanie priestupkom súvisiacim s nelegálnou činnosťou cez štátnu hranicu;
- zvýšenie úrovne ochrany záujmov občanov, ktorí legálne prekračujú štátnu hranicu a vykonávajú hospodársku činnosť na územiach susediacich so štátnou hranicou;
- šetrenie materiálnych zdrojov a ľudských zdrojov.

■ Úrovně spolupráce

Najvyššia – hlavný hraničný splnomocnenec je riaditeľ Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru v Bratislave, ktorý sa zaoberá riešením základných aspektov, zúčastňuje sa stretnutí hlavných hraničných splnomocnencov výsledkom čoho sú prerokované oblasti vrátane plánov ich spolupráce na príslušné obdobie s konkrétnymi úlohami, tie sú neskôr zaznamenané v zápisnici zo stretnutí.

Regionálna – hraničným splnomocnencom je riaditeľ Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Sobrance, ktorý rieši praktické otázky, vyhodnocuje aktuálnu situáciu. Koordinuje fungovanie hraničných priechodov, objasňovanie a vyšetrovanie udalostí, rieši otázky ohľadom školení a výkonu spoločných hliadok.

Miestna – pomocníci hraničných splnomocnencov ako riaditelia, zástupcovia oddelení hraničnej kontroly Policajného zboru, vedúci oddelenia analýzy rizík a štatistík, vedúci oddelenia výkonu služby, ktorí riešia praktické otázky denného výkonu služby vo zverenom úseku, riešia konkrétne prípady neoprávneného prekračovania štátnej hranice, pašovanie tovaru, koordinácia hraničných priechodov, analyzujú a vyhodnocujú riziká a vytvárajú štatistiky.

Spoločné hliadky sa realizujú od **12. decembra 2013** na vonkajšej hranici Slovenskej republiky s Ukrajinou. Sú vykonávané príslušník-

mi Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Sobrance a Čopského hraničného útvaru Štátnej hraničnej služby Ukrajiny. Spoločné hliadky sa vykonávajú na obidvoch stranách štátnej hranice. Od 24. februára 2022 z dôvodu vojnového stavu na Ukrajine sa spoločné hliadky vykonávajú len na území Slovenskej republiky.

Účelom vykonávania spoločných hliadok je zaistenie poriadku a režimu na slovensko-ukrajinskej štátnej hranici (ďalej len spoločná hranica) a predchádzania jej neoprávneného prekračovania mimo hraničných priechodov, zadržanie osôb, ktoré neoprávnene prekročili spoločnú hranicu, odhaľovanie a zadržanie osôb, ktoré organizujú neoprávnené prekračovanie spoločnej hranice, boj proti trestnej činnosti súvisiacej s prekračovaním spoločnej hranice, kontrola dopravných prostriedkov, u ktorých je podozrenie, že boli použité na páchanie trestnej činnosti súvisiacej so spoločnou hranicou a výmena skúseností v oblasti zabezpečovania kontroly spoločnej hranice.

Harmonogram zasiela hraničný splnomocnenec jednej zmluvnej strany hraničnému splnomocnencovi druhej zmluvnej strany v písomnej podobe najmenej 20 dní pred príslušným kalendárnym mesiacom, v ktorom sa majú spoločné hliadky vykonávať. Harmonogram obsahuje počet vlastných príslušníkov určených pre výkon spoločných hliadok, a množstvo technických prostriedkov, ktoré sú plánované na použitie počas výkonu spoločných hliadok, miesto a čas výkonu spoločných hliadok. V prípade znemožnenia výkonu spoločnej hliadky podľa harmonogramu sa hraniční splnomocneneci o tejto skutočnosti navzájom bezodkladne informujú, taktiež si vyhradzujú možnosť vykonania zmeny času a miesta vykonávania spoločnej hliadky. Spoločné hliadky sa vykonávajú v územnej pôsobnosti oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru alebo Oddielu hraničnej služby v závislosti od bezpečnostnej situácie na spoločnej hranici. Výkon spoločných hliadok prebieha najmä v dennej dobe a s protihľými Oddielmi hraničnej služby. Počet spoločných hliadok závisí od počtu Oddielov hraničnej služby v úsekoch oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru (tabuľka č. 1). Kontrola sa vykonáva, len v danom úseku, napr. oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru Podhorod' má za mesiac 3 spoločné hliadky, vždy s iným Oddielom hraničnej služby a kontrola je vykonávaná len od – do hraničných znakov daného Oddielu hraničnej služby v daný deň.

Tabuľka 1. Spoločné hliadky

Oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru	Oddiel hraničnej služby	spoločné hliadky
Zboj	Kňahyňa, Stučica	2×
Ulič	Kňahyňa, Veľké Berezné	2×
Ubla	Veľké Berezné	1×
Podhorod'	Veľké Berezné, Novoselica, Kamenica	3×
Petrovce	Kamenica, Onokovce, Huta	3×
Vyšné Nemecké	Užhorod	2×
Maťovské Vojkovce	Palad' Komárovce	1×
Veľké Slemence	Palad' Komárovce	1×
Čierna nad Tisou	Čop	1×

Hliadku tvoria najmenej dvaja príslušníci tej zmluvnej strany, na ktorej území sa vykonávajú spoločné hliadky a jeden príslušník druhej zmluvnej strany (aktuálne dvaja príslušníci Slovenskej republiky a jeden príslušník Ukrajiny). Do spoločných hliadok sú určovaní príslušníci, ktorí ovládajú jazyk druhej zmluvnej strany na komunikatívnej úrovni alebo iný jazyk (anglický jazyk, maďarský jazyk, poľský jazyk...), ktorý umožní vzájomnú komunikáciu, a ktorí sú odborne pripravení a absolvovali príslušné školenie. Príslušníci vykonávajúci spoločné hliadky na území štátu druhej zmluvnej strany, vykonávajú spoločnú hliadku v služobnej rovnošate vysielajúcej zmluvnej strany bez zbrane. Príslušníci vykonávajúci spoločnú hliadku prekračujú spoločnú hranicu v služobnej rovnošate na hraničných priechodoch, v prípade potreby aj na iných presne určených miestach, ktoré si vzájomne dohodnú hraniční splnomocnenci. Pri prekračovaní spoločnej hranice svoju totožnosť preukazujú služobnými preukazmi, ktorých vzory si hraniční splnomocnenci vymenia.

Veliteľom spoločnej hliadky je vždy príslušník vykonávajúci spoločnú hliadku tej zmluvnej strany, na ktorej území sa vykonáva. Veliteľ zodpovedá za priebeh výkonu spoločnej hliadky, dodržiavanie ustanovení dohody a dodržiavanie vnútroštátnych právnych predpisov. Veliteľ po ukončení spoločnej hliadky spracuje záznam v dvoch vyhotoveniach. Jeden výtlačok odovzdá príslušníkovi druhej zmluvnej strany.

Nadriadený príslušného oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru, alebo Oddielu hraničnej služby, alebo ním určený zodpovedný pracovník plánuje výkon činnosti spoločnej hliadky pred jej začatím, vykonáva inštruktáž a určuje úlohy. Služobné zákroky sú oprávnení vykonávať len príslušníci tej zmluvnej strany, na území ktorej sa vykonáva spoločná hliadka.

Ochranu a bezpečnosť príslušníkov vykonávajúcich spoločné hliadky zaisťuje tá zmluvná strana, na území ktorej sa spoločná hliadka vykonáva, pričom náklady vzniknuté v súvislosti s realizáciou si hradí každá zmluvná strana samostatne. Vzniknuté problémy riešia hraniční splnomocnenci vzájomnými konzultáciami. Výmena informácií sa uskutočňuje v súlade s platnými predpismi štátov zmluvných strán.

■ Školenie „Spoločné hliadky“

Na základe dohody o spoločných hliadkach musia byť príslušníci nasadzovaní do spoločných hliadok odborne pripravení a musia absolvovať príslušné školenie.

Školenie „Spoločné hliadky“ realizuje a zabezpečuje oddelenie vzdelávania Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Sobrance. Ide o dvojdňové školenia, ktoré sa realizujú na strane Slovenskej republiky aj na strane Ukrajiny.

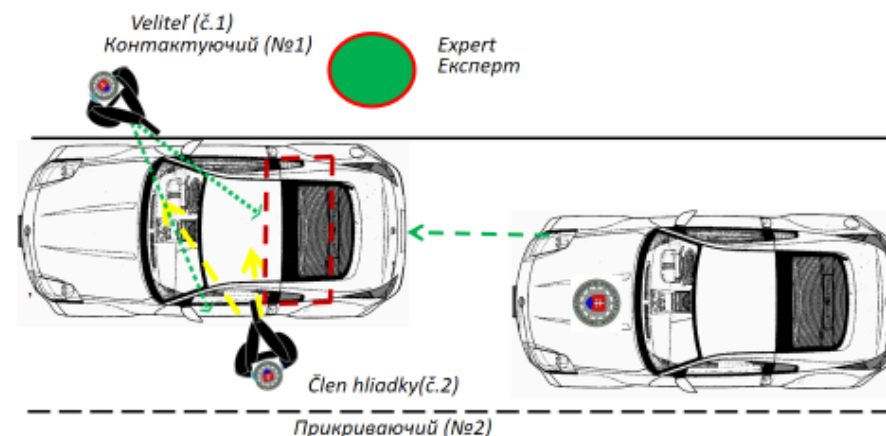
Školitelia sú z Národnej akadémie štátnej hraničnej služby Ukrajiny Bohdana Chmelnického, Strednej odbornej školy Policajného zboru Košice a oddelenia vzdelávania Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Sobrance.

Školenie sa skladá z teoretickej časti v prvý deň a praktickej časti v druhý deň. Teoretická časť obsahuje základy európskej legislatívy – kódex schengenských hraníc, dohodu o spoločných hliadkach, štruktúru, úlohy a právomoci hraničného rezortu, základy vnútroštátnej le-

gislatívy, pravidiel výkonu služby na hranici – inštruktáž hliadok, dokumentáciu a poučenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Praktická časť sa skladá z činnosti spoločných hraničných hliadok pri kontrole dokladov osoby, kontrole dokladov skupiny osôb, činnosti spoločných hraničných hliadok pri kontrole dopravného prostriedku a poskytovaní prvej pomoci.

Taktické rozloženie hliadky a istenie

Po podpísaní dohody o spoločných hliadkach sa začali v novembri 2013 organizovať školenia „Spoločné hliadky“ (tabuľka č. 2). V rokoch 2014 a 2015 bolo školenie len na slovenskej strane z dôvodu zlej situácie na Ukrajine. V rokoch 2017 a 2018 bolo školenie pozastavené. Následne z dôvodu pandémie COVID19 sa školenia nekonali v rokoch 2020 až 2021. Na žiadosť ukrajinskej strany v roku 2022 oddelenie vzdelávania Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Sobrance realizovalo tri školenia na území Slovenskej republiky a to len slovenskými školiteľmi z dôvodu vojnového stavu na Ukrajine.

Školenia v roku 2013, 2016 a 2019 sa realizovali na oboch stranách štátnej hranice. Počas školenia sa skupiny rozdelili na slovenskú stranu, kde zostali príslušníci Slovenskej republiky, školitelia z Ukrajiny a tlmočník zo Slovenskej republiky. Na ukrajinskú stranu sa presunuli príslušníci Ukrajiny, školitelia zo Slovenskej republiky a tlmočník z Ukrajiny. Miesto školenia pre rozdelené skupiny bolo oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru Vyšné Nemecké a na ukrajinskej strane mesto Užhorod.

Tabuľka 2. Štatistiky oddelenia vzdelávania Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Sobrance

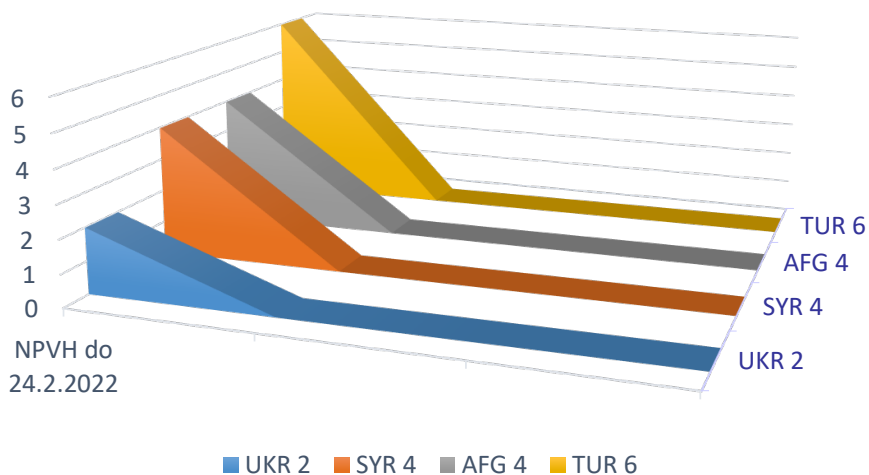
Školenie „Spoločné hliadky“					
rok	školenie na území	počet školení	Slovenská republika	Ukrajina	spolu preškolených
2013	Slovenskej republiky Ukrajiny	1	18	16	34
2014	Slovenskej republiky	1	9	8	17
2015	Slovenskej republiky	1	10	6	16
2016	Slovenskej republiky Ukrajiny	1	9	7	16
2017	–	–	–	–	–
2018	–	–	–	–	–
2019	Slovenskej republiky Ukrajiny	2	21	22	43
2020	–	–	–	–	–
2021	–	–	–	–	–
2022	Slovenskej republiky	3	30	41	71

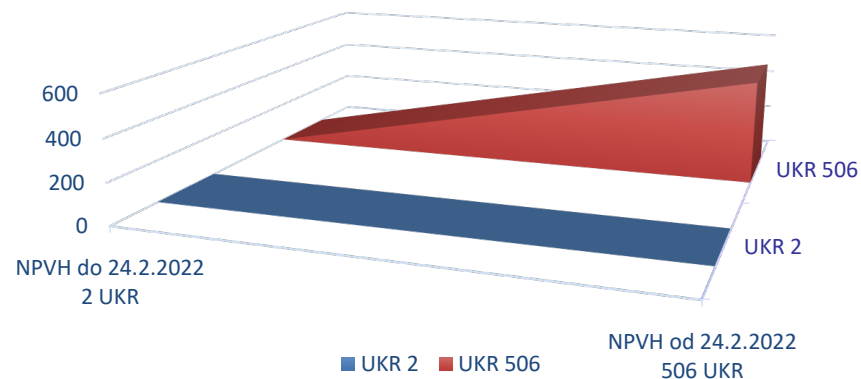
■ Aktuálny stav na slovensko-ukrajinskej štátnej hranici

Od 24. februára 2022 dochádzalo k neoprávnenému prekročeniu vonkajšej štátnej hranice výlučne štátnymi príslušníkmi Ukrajiny – 506 osôb. Dôvody, ktoré cudzinci udávajú sú, že nie je možný prechod legálnou cestou cez hraničný priechod, že sa chcú dostať do bezpečnej krajiny a kvôli mobilizácii mužov vo veku od 18 – 60 rokov z dôvodu vojnového konfliktu na Ukrajine. Tieto osoby väčšinou neprejavujú úmysel požiadať o udelenie azylu, medzinárodnú ochranu, o poskytnutie dočasného útočiska na území Slovenskej republiky ani o vyznamenenie zastupiteľského úradu domovskej krajiny. V súvislosti s vyhlásením vojnového stavu na Ukrajine na základe § 6 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých

Graf 1. Štatistiky neoprávneného prekračovania vonkajšej štátnej hranice do 24. 2. 2022

Graf 2. Štatistiky neoprávneného prekračovania vonkajšej štátnej hranice do 24. 2. 2022 a od 24. 2. 2022 – porovnanie

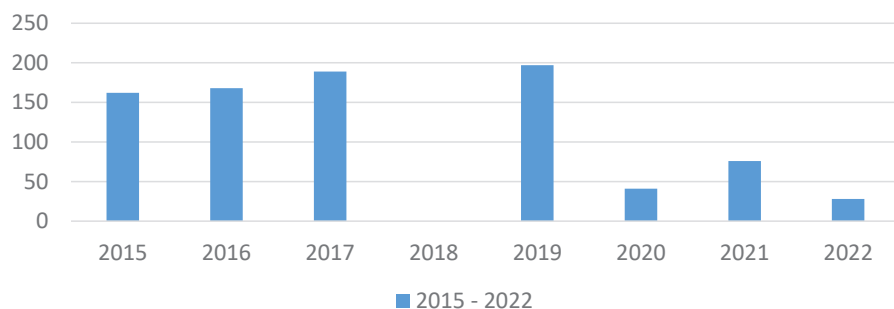
zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákona č. 404/2011 Z. z.) sa nezačína konanie o administratívnom vyhostení z dôvodu trvania prekážky administratívneho vyhostenia podľa § 81 zákona č. 404/2011 Z. z. s poukazom na uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 142/2022. Následne je realizované podľa § 61a zákona č. 404/2011 Z. z. zotrvanie štátneho príslušníka tretej krajiny na území Slovenskej republiky. Stretnutie pomocníkov hraničného splnomocnenca Slovenskej republiky a Ukrajiny sa neuskutočňuje z dôvodu mimoriadnej situácie a vojnového stavu na území Ukrajiny. Situácia na spoločnej hranici sa nezmenila ani v mesiacoch január a február 2023, kedy došlo taktiež k neoprávnenému prekročeniu vonkajšej štátnej hranice štátnymi príslušníkmi Ukrajiny (v januári 49 osôb a vo februári 40 osôb).

■ VÝKON SPOLOČNÝCH HLIADOK

Pravidelne sa vykonávajú od roku 2013, graf je zaznamenaný z dôvodu neúplných údajov až od roku 2015 kedy bolo 162 hliadok, v roku 2016 to bolo 168 hliadok. V roku 2018 boli spoločné hliadky pozastavené. Najväčší nárast hliadok bol v roku 2017 s počtom 189 hliadok a v roku 2019 s počtom 197 hliadok. Z dôvodu pandémie COVID19 došlo k zníženiu počtu hliadok v roku 2020 na 41 hliadok a v roku 2021 sa zvýšili na 76 hliadok. Vzhľadom k vyhláseniu vojnového stavu na Ukrajine bol rok 2022 špecifický a hliadky sa vykonali až na konci roka v počte 28 hliadok.

Výkon spoločných hliadok sa teda celý čas vyvíja podľa aktuálnej situácie a momentálne sú realizované len na území Slovenskej republiky na spoločnej hranici s Ukrajinou.

Graf 3. Štatistiky výkonu spoločných hliadok, 2015 – 2022

■ UKRAJINA A BUDÚCNOSŤ SPOLOČNÝCH HLIADOK

Požiadavky základných právnych aktov súvisiacich s procesom európskej integrácie Ukrajiny a implementáciou európskeho integrovaného riadenia hraníc a európskych noriem a štandardov bezpečnosti hraníc definujú najmä:

- **Ústava Ukrajiny** (zo dňa 28. júna 1996 č. 254k/96-VR): „nezvratnosť európskeho a euroatlantického kurzu Ukrajiny“ ... „realizácia strategického kurzu štátu smerom k plnému členstvu Ukrajiny v Európskej únii a Severoatlantickej aliancii“;
- **Asociačná dohoda medzi Ukrajinou na jednej strane a Európskou úniou, Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na strane druhej** (ratifikovaná zákonom Ukrajiny dňa 16. septembra 2014 č. 1678-VII): „ďalší rozvoj operačných opatrení v oblasti manažmentu hraníc; spolupráca v oblasti riadenia hraníc; účinné vykonávanie zásady integrovaného manažmentu hraníc“;
- **Stratégia národnej bezpečnosti Ukrajiny** (schválené 14. septembra 2020 č. 392/2020): „implementácia európskych štandardov bezpečnosti hraníc, koordinovaná činnosť ukrajinských štátnych orgánov a vojenských útvarov pre systematický rozvoj integrovaného manažmentu hraníc“;
- **Stratégia integrovaného manažmentu hraníc na obdobie do roku 2025** (schválené 24. júla 2019 č. 687): „implementácia európskych noriem bezpečnosti hraníc“ a „zapojenie sa do jednotného európskeho a globálneho bezpečnostného priestoru“ ... „s prihliadnutím na európsku a euroatlantickú integráciu Ukrajiny je kľúčovým výsledkom Stratégie pripravenosť a schopnosť chrániť vonkajšie hranice EÚ v rámci štátnej hranice Ukrajiny po nadobudnutí plného členstva v EÚ“.

Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné implementovať opatrenia s cieľom rozvoja a skvalitnenia spoločného hliadkovania na slovensko-ukrajinskej štátnej hranici. Takéto opatrenia môžu zahŕňať:

1. **Štúdium tzv. best practices** krajín EÚ s využívaním technických prostriedkov kontroly hraníc pri spoločnom hliadkovaní.
2. **Zabezpečenie personálu podieľajúceho** sa na spoločných hliadkach modernými technickými prostriedkami kontroly hraníc: zariadenia na pohyb po ťažko prístupnom teréne; sledovacie zariadenia; mobilné komplexy (senzory) rýchleho nasadenia na ochranu miestnych oblastí pohraničia.
3. **Skvalitnenie výcviku a odbornej prípravy personálu** na spoločné hliadkovanie prostredníctvom ďalšieho rozvoja legislatívnych dokumentov upravujúcich postupy organizácie a vykonávanie spoločného hliadkovania na štátnej hranici EÚ a Ukrajiny ako vonkajšej hranici EÚ; organizácia školení personálu útvarov kontroly hraníc o účasti na spoločnom strážení štátnej hranice.

■ Výzvy do budúcnosti

Aj napriek veľmi dobrej úrovni zabezpečenia kontroly na spoločnej hranici je potrebné spoluprácu s Ukrajinou aj naďalej rozvíjať, a to hlavne kvôli rôznorodosti situácií, ako je vojnový stav, COVID-19, migračné krízy, národnosť migrantov a pod.

V prípade nárastu nelegálnej migrácie cez spoločnú hranicu bude nevyhnutné zintenzívniť a navýšiť počty príslušníkov pri spoločnom výkone. V hornom úseku spoločnej štátnej hranice využívať častejšie služobných psov a zároveň pri predpoklade narušenia spoločnej hranice nelegálnym prekročením, alebo pašovaním tovaru – operatívne reagovať – ad hoc a okamžite zrealizovať výkon spoločnej hliadky, ktorá by promptne reagovala na vzniknutú situáciu. Do výkonu možnosť zahrnutia náhlejšej zmeny času sledovania tak, aby sa neoprávnené prekročenie spoločnej hranice spájalo s rizikom odhalenia. Ďalej by bolo vhodné zvýšiť počet spoločných hliadok v nočnej dobe za pomoci používania najmodernejších technológií v oblasti technického zabezpečenia kontroly spoločnej hranice (termokamery, prístroje na nočné videnie a podobne). V neposlednej rade zabezpečiť preškoľenie viacerých príslušníkov oboch zmluvných strán, ktorí by boli nasadzovaní do spoločných hliadok. Zabezpečenie výmeny informácií, skúseností a metód boja s organizovanou trestnou činnosťou, čo by nám umožnila aj výmena expertov na spoločných výcvikových kurzoch.

Zavedenie a realizácia spoločného hliadkovania v operatívno-služobných činnostiach **skvalitňuje kontrolu hranice, zlepšuje interakciu a výmenu osvedčených postupov** susediacich štátov a pre Ukrajinu predstavuje – ďalší dôležitý krok k priblíženiu systému zabezpečenia hraníc Ukrajiny k štandardom krajín Európskej únie.

Spoločné hliadky na spoločnej hranici – súčasný stav a výzvy do budúcnosti

Legislatívny základ pre spoločné hliadky

- 1 Ústava Ukrajiny (1996): „nezvratnosť európskeho a euroatlantického kurzu Ukrajiny“
- 2 Dohoda o pridružení medzi UA, EÚ a EAEC (2014): „účinné vykonávanie zásady integrovaného riadenia hraníc“
- 3 Stratégia národnej bezpečnosti Ukrajiny (2020): „Implementácia európskych štandardov bezpečnosti hraníc“
- 4 Stratégia integrovaného riadenia hraníc (2019 – 2025): „Pripojenie k jednotnému európskemu a globálnemu bezpečnostnému priestoru“

Zlepšenie spoločného hliadkovania na ukrajinsko-slovenskej hranici

- Štúdiá osvedčených postupov s krajinami EÚ a z krajín EÚ, pokiaľ ide o využívanie technických prostriedkov ochrany štátnych hraníc;

- Zabezpečenie personálu;
- Moderné vybavenie;
- Zariadenia na sledovanie;
- Mobilné komplexy rýchleho nasadenia (senzory)

- Ďalšie vypracovanie regulačných dokumentov na organizovanie a vykonávanie spoločných hliadok;
- Organizácia a školenie personálu orgánov a jednotiek ochrany štátnej hranice v súvislosti s účasťou na spoločnom hliadkovaní štátnej hranice.

„Zavedenie spoločných hliadok v rámci operačných činností je ďalším krokom k priblíženiu ukrajinského systému ochrany hraníc k štandardom EÚ.“